

Kommunebilde for Rindal kommune 2020

Et grunnlag for dialog mellom Rindal kommune og Fylkesmannen i Trøndelag

1 Innledning

Fylkesmannen i Trøndelag søker kunnskapsbasert dialog med kommunene i fylket. Derfor legger *kommunestatistikken* og *kommunebildene*, sammen med *Fylkesmannens kommunebesøk*, viktige premisser for dialogen. *Kommunebildene* gjengir embetets «bilde» og inntrykk av kommunen, både av kommunen som helhet og av enkelttjenester og forvaltningsområder.

Kommunebildene utarbeides i forbindelse med *Fylkesmannens kommunebesøk* og danner grunnlaget for dialogen i disse møtene. Bildene kan bli justert i etterkant av besøket, basert på dialogen med kommunen. Etter besøkene publiseres bildene på Fylkesmannens nettside.

Etter denne innledningen, presenteres et utvalg av faktabasert informasjon om den aktuelle kommunens geografi, befolkning, bo- og arbeidsmarked og den kommunale organisasjonen i kapittel 2. Kapittel 3 gjengir Fylkesmannens hovedbilde av den aktuelle kommunen ut fra et bredt samfunnsperspektiv og med bakgrunn i vårt bilde av kommunens tjeneste- og forvaltningsområder. Dette er blant annet basert på analyser, statistikk, utførte tilsyn, eventuelle klagesaker og dialog med kommunen. Dette omfatter også en oppsummering av trafikklysvurderingene i kapittel 4 samt en liste med tema Fylkesmannen ønsker dialog om under *Fylkesmannens kommunebesøk*.

Kapittel 4 har følgende gjennomgående innhold og struktur for de underordnede delkapitlene:

- **Fokusområder** – angir med utgangspunkt i statlige forventninger, politikk og Fylkesmannens kjennskap til kommunen, hvilke områder som Fylkesmannen i et forvaltnings- og utviklingsperspektiv vil legge særlig vekt på i dialogen om de enkelte tjeneste- og forvaltningsområdene i kommunen.
- **Sentrale nøkkeltall** – gjengir særlig relevant statistikk som gir et overordnet bilde av tjeneste- eller forvaltningsområdet sett opp mot fokusområdene eller området som helhet. Med mindre annet er oppgitt i fotnote er nøkkeltallene hentet fra SSB. Utfyllende statistikk for de ulike områdene finnes i Kommunestatistikken.
- **Fylkesmannens bilde av området** – gjengir Fylkesmannens inntrykk av tjeneste- eller forvaltningsområdet for kommunen som organisasjon sett opp mot fokusområdene, herunder:

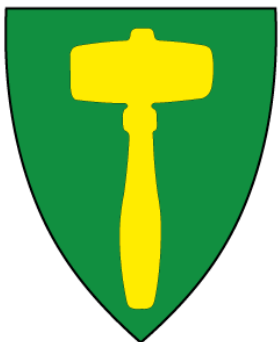
	Vesentlig informasjon for helhetsbildet
	Styrker og muligheter
	Svakheter, utfordringer og sårbarhet
	Framtidsperspektivet – utfordringsbildet og handlingsrom
 Farge	Det benyttes trafikklys for å visualisere Fylkesmannens inntrykk av tjeneste- eller forvaltningsområdet som helhet. Trafikklysene gjengir vår vurdering med tanke på kvalitet, sårbarhet og bærekraft per dags dato, og i hvilken grad det er indikasjoner på avvik eller risiko for avvik fra det som forventes i lov, forskrift og god faglig praksis. Vurderingen gjengis med fargene rød , gul og grønn for hhv. svak , middels eller god . Sammen med trafikklyset gis det en kort tekstlig oppsummering og begrunnelse for trafikklysvurderingen.

- **Sentrale tema** – tema/forhold som det vil være særlig aktuelt å følge opp i den sektorvise dialogen mellom kommunen og Fylkesmannen eller i kommunens eget utviklingsarbeid. *Det legges ikke opp til en omfattende dialog om de enkelte oppfølgingspunktene i kapittel 4 under Fylkesmannens kommunebesøk.*

Innhold

1	Innledning.....	1
2	Kort om kommunen	3
2.1	Befolkning.....	3
2.2	Bo- og arbeidsmarked	4
3	Fylkesmannens hovedbilde av kommunen.....	5
4	Fylkesmannens bilde av tjeneste- og forvaltningsområder	8
4.1	Kommunal planlegging	8
4.2	Kommunal økonomi	9
4.3	Samfunnssikkerhet og beredskap.....	10
4.4	Folkehelse	11
4.5	Omsorgstjenestene	12
4.6	Kommunehelsetjenesten	13
4.7	Sosialtjenesten	14
4.8	Bosetting, kvalifisering og integrering	15
4.9	Barnehage	16
4.10	Grunnskole	17
4.11	Barnevern	18
4.12	Klima og miljø.....	19
4.13	Landbruk.....	20
4.14	Reindrift	21

2 Kort om kommunen

Rindal kommune¹ ligger lengst sørvest i Trøndelag, og har et landareal på 632 km². Rindal ble opprettet i 1858 ved utskilling fra Surnadal. Kommunen hadde da 2551 innbyggere. Siden har kommunen bare hatt én endring i grensene. I 2008 ble Fossdalområdet (8 kvadratkilometer) i nordvest overført til Hemne kommune. Rindal kommune ble overført fra Møre og Romsdal til Trøndelag fylke fra 1. januar 2019. Endringen var i tråd med lokale ønsker. Folketallet i Rindal har gått nedover i det meste av tiden etter 1950. Dalførene til Surna med tilløp er relativt tett bosatt med en nesten sammenhengende gårdsbebyggelse. De søndre og nordre delene av kommunen er praktisk talt ubebodde. Administrasjonssenteret Rindal er kommunens eneste tettsted. Primærnæringene betyr mye i Rindal. I 2014 var ti prosent av

kommunens arbeidsplasser i disse næringene. Hovedvekten i jordbruket ligger på husdyrhold, særlig storfe, men også en del sau. I skogen ble det 2015 avvirket 11 700 kubikkmeter, særlig gran. Dominerende industribransjer er trevareindustri og næringsmiddelindustri. Skimuseet i kommunen viser en gullkantet skihistorie med løpere som var i verdenseliten og med en skiproduksjon der Landsem ble et landskjent merkenavn.

Rindal kommune

Visjon: Rindal – tid til å leve

Ordfører: Vibeke Langli (Sp)

Varaordfører: Magnar Dalsegg (H)

Politisk organisering: Formannskap og 1 hovedutvalg

Kommunestyret: 17 representanter: 8 Ap, 2 H, 7 Sp

Valgdeltakelse: 64,7 % (kommunestyrevalget i 2019)

Kommunedirektør/ rådmann): Birgit Reisch fram til 1.12.2020 (Mons Otnes fra 1.2.2021
Sivert Dombu konstituert 1.12.2020-1.2.2021)

Administrativ organisering: 2-nivå modell med rådmann og enhetsledere

Struktur: Kommunen vedtok følgende i 2016:

1. Rindal fortsetter som egen kommune
2. Dersom regjering og Storting ønsker å foreta tvangssammenslutning av kommuner, foretrekker kommunestyret en sammenslåing med kommuner i Orkdalsregionen.

Kommunen søkte våren 2015 om å bli en del av nye Trøndelag, og ble det fra 1. januar 2019 (de søkte også i 1923, men fikk avslag i 1926).

Interkommunalt samarbeid: Rindal kommune deltar i 40 kommunesamarbeid i ulike juridiske former og størrelser, både med kommuner i Trøndelag og Nordmøre. Kommunen er med i Orkdalregionen.

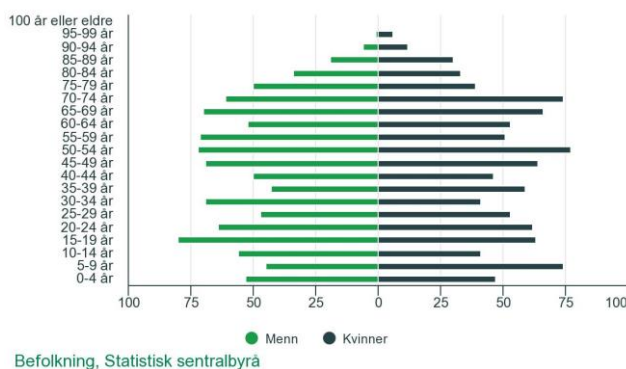
2.1 Befolkning

Ved inngangen til 2020 var det registrert 2 003 innbyggere i kommunen, en nedgang på 25 innbyggere siden årsskiftet 2018-2019. I nedgangen lå det et fødselsunderskudd på 10 personer, en netto innvandring på 5 personer og en netto innenlandsk utflytting på 20 personer. Kommunene hadde også en samlet nedgang på 11 innbyggere i 2018, men en økning på 13 i 2017. I inneværende år har det vært en nedgang på 10 innbyggere i 1. kvartal, men en økning på 9 innbyggere i 2. kvartal.

¹ Store Norske Leksikon

Diagrammet viser antall personer i ulike aldersgrupper i kommunen, fordelt på menn og kvinner ved inngangen til 2020. SSB sin befolkningsframskriving fra 2018² viser en forventet folkemengde på 2 099 i 2030 og 2 191 i 2040. Forsørgerbyrden for eldre (antallet over 65 år relativt til antallet 20-64 år) var i 2018 på 0,46 og den forventes å øke til 0,55 i 2040. Tilsvarende tall for landet som helhet var hhv. 0,29 og 0,43. Andelen av befolkningen i kommunen med innvandrerbakgrunn er 3,0 %³.

Aldersfordeling per 1. januar 2020

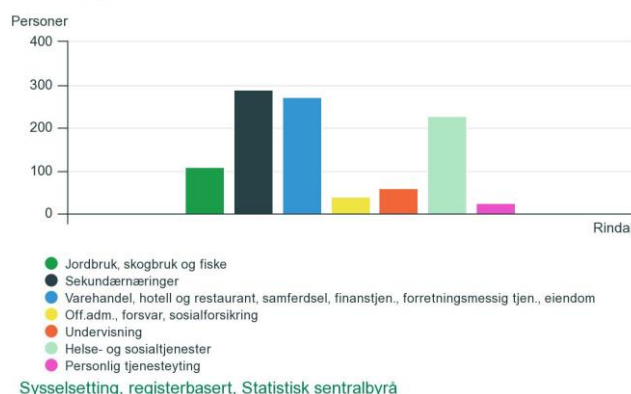

2.2 Bo- og arbeidsmarked

Rindal utgjør sammen med Surnadal, Surnadal bo- og arbeidsregion. I 2019 var det 849 sysselsatte personer med arbeidssted i kommunen. Av disse var 668 bosatt i kommunen, 89 bosatt i Surnadal, 40 i tidligere Meldal, 14 i tidligere Orkdal og 12 i Trondheim. Av de 1 032 sysselsatte som var bosatt i kommunen, var det 193 som pendlet til Surnadal, 41 til Trondheim, 34 til tidligere Meldal og 29 til tidligere Orkdal. Arbeidsplassdekningen⁴ i kommunen var samme år på 82,3 %.

Diagrammet viser hva innbyggerne i kommunen arbeidet med ved inngangen til 2020. Andelen sysselsatte i privat sektor og offentlige foretak utgjør 64,0 % av de sysselsatte i kommunen (beregnet 2018). Landsgjennomsnittet lå på 68,0 %.

Hva innbyggerne arbeider med. 2019

Av kommunens befolkning over 16 år er det 50,0 % (37,1 % i landet) som har fullført videregående skole, 3,2 % (3,0) som har fagskole, 18,4 % (24,3) som har 4-årig høyere utdanning og 3,2 % (10,3) som har høyere utdanning på mer enn 4 år.

Sentrale nøkkeltall	2020	Landet 2020
Helt arbeidsledige i pst. av arbeidsstyrken per 30.09 (antall i parentes) ¹	1,2 (13)	3,7
Mottakere av uføretrygd i pst. av befolkningen 18-67 år per 30.06 (antall i parentes) ¹	11,6 (135)	10,5
Lønnstakere med legemeldt sykefravær i pst. av arbeidstakere i alt per 30.06 (antall i parentes)	7,1 (62)	5,7

1) Kilde NAV

² MMMM-alternativet (middels nasjonal fruktbarhet, levealder, innenlands flytting og innvandring)

³ Innvandrere omfatter førstegenerasjonsinnvandrere uten norsk bakgrunn og andregenerasjonsinnvandrere.

⁴ Sysselsatte som arbeider i kommunen som andel av sysselsatte som bor i kommunen.

3 Fylkesmannens hovedbilde av kommunen

Denne delen gjengir Fylkesmannen i Trøndelag sitt hovedbilde av kommunen ut fra et bredt samfunnsperspektiv og med bakgrunn i vårt bilde av kommunens tjeneste- og forvaltningsområder i kapittel 4.

Fylkesmannens bilde av kommunen	
	<p>Rindal er en forholdsmessig liten kommune på ca 2.000 innbyggere som ble Trøndersk kommune fra 1.1.2019. En stor del av kommunes oppgaver og tjenester i dag løses gjennom interkommunalt samarbeid – hele 40 samarbeidsrelasjoner.</p> <p>Det interkommunale samarbeidet for Rindal går i to retninger – både mot Nordmøre og mot Orkdalsregionen. Kommunen inngår i interkommunal barneverntjeneste med Surnadal, Sunndal og Tingvoll i Indre Nordmøre barneverntjeneste. Da det er Surnadal som er vertskommune, er det Fylkesmannen i Møre og Romsdal som har tilsynsansvar overfor Indre Nordmøre barneverntjeneste. Området er derfor ikke vurdert i dette kommunebilde.</p>
	<p>Kommune har gode resultater i elevundersøkelsen over tid. Det er også et lavt frafall i videregående skole for elever bosatt i kommunen.</p> <p>Kommunen har i dag lavere andel mottagere av økonomisk stønad og lavere andel barn som lever i familier som mottar økonomisk stønad sammenlignet med landet.</p> <p>På tross av utfordringer knyttet til planarbeidet i kommunen, er det få konflikter knyttet til arealbruken i områdene som brukes til reindrift.</p> <p>Arbeid med samfunnssikkerhet og beredskap synes helhetlig og systematisk.</p> <p>Kommunen har god oversikt og god lokalkunnskap om landbruket i kommunen.</p>
	<p>Et gjennomgående tema for mange av tjeneste- og forvaltningsområdene er at de preges av sårbarhet. Det foreligger utfordringer knyttet til rekruttering- og kompetanse for å sikre tilstrekkelige ressurser for å ivareta innbyggenes rettigheter og tjenester. Dette gjelder innen flere tjenesteområder og spesielt innenfor helse og omsorgsfeltet og innenfor skole.</p> <p>Kommunen opplever nå økonomiske utfordringer knyttet til å balansere din drift. Det har vært negative netto driftsresultat i 2 av de 3 siste årene. Kommunen har en liten økonomi som kan være sårbar for bl.a. endringer i tjenestebehov.</p> <p>Befolkningsnedgang, (særlig innen de yngste aldersgruppene) medfører lavere rammeoverføringer til kommunen.</p> <p>Kommunen står ovenfor et utfordringsbilde når det gjelder fare for utenforskap, både hos barn og unge, men også unge voksne. Kommunen har en høy andel unge uføre.</p>
	<p>SSB siste befolkningsprognose for perioden 2020 -2050 publisert august 2020 viser at trenden med befolkningsnedgang gjennom flere år vil fortsette. I tillegg vil kommunen i årene som kommer oppleve en store endringer i demografien med en betydelig økning i andelen eldre.</p> <p>For å være i forkant av utviklingen og sikre forutsigbarhet kan kommunen igangsette revisjon av overordna planverk (KPA) og derigjennom sikre at ambisjonene i kommuneplanens samfunnsdel konkretiseres gjennom tiltak i kommuneplanens handlingsdel og i økonomiplanen.</p>

Fylkesmannens inntrykk av kommunens tjeneste- og forvaltningsområder	
0 Rød	Kommunen har ingen områder som anses som svake med hensyn til kvalitet, sårbarhet og bærekraft. Det er indikasjoner på betydelige avvik eller høy risiko for avvik fra det som forventes i lov, forskrift og god faglig praksis.
9 Gul	Områdene <i>kommunal økonomi, folkehelse, kommunehelsetjenesten, omsorgstjenestene, integrering og bosetting, sosialtjenesten, grunnskole, klima og miljø og landbruk</i> anses som middels med hensyn til kvalitet, sårbarhet og bærekraft. Det er indikasjoner på mindre avvik eller middels risiko for avvik fra det som forventes i lov, forskrift og god faglig praksis.
3 Grønn	Områdene <i>kommunal planlegging, samfunnsikkerhet og beredskap og reindrift</i> anses som gode med hensyn til kvalitet, sårbarhet og bærekraft. Det er ikke indikasjoner på avvik eller risiko for avvik fra det som forventes i lov, forskrift og god faglig praksis.
	<p><i>*) Barnehagetjenesten er ikke vurdert da vi ikke har tilstrekkelig kunnskap til å gi en kvalifisert vurdering av kommunen på dette området – se pkt. 4.9.</i></p> <p><i>*) Barnevernstjenesten er ikke vurdert da tjenesten er organisert i Indre Nordmøre barneverntjeneste, hvor Fylkesmannen i Møre og Romsdal har tilsynsansvar – se pkt. 4.11.</i></p>
Sentrale tema og dialogpunkt	
<p>Kommunen rolle som samfunnsutvikler</p> <p><i>Forvaltning av areal og naturressurser med gode og oppdaterte planverk, god veiledning, aktive gründere og godt samspill mellom aktører er avgjørende faktorer for å lykkes med en god samfunnsutvikling. Befolkningsutvikling henger tett sammen med næringsutvikling og tilgang på arbeidsplasser. Stedsutvikling er også viktig for å gjøre regionen attraktiv, og tilbudet i de ulike tettstedene</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Hvordan kan bærekraften styrkes gjennom økt attraktivitet og utviklingskraft? 2. Er det forhold som kan tilsi at kommuneplanens arealdel burde rulleres selv om dette ikke er planlagt i henhold til kommunal planstrategi? 3. Hvordan ivaretas klima og miljøinteresser, herunder karlegging av naturverdier og overvåking av vannforekomster? 4. Hvordan kan kommunen styrke tilrettelegging og stimulering av jordbruksmiljøet både faglig og sosialt? 5. Rindal er en stor hyttekommune, hvordan jobbes det med å unngå arealkonflikter mellom de forskjellige interessene? 	
<p>Bærekraft – kommuneøkonomi og struktur</p> <p><i>Fylkesmannen vurderer kommunens økonomiske stilling og økonomisk bærekraft som middels. Denne situasjonen vil over tid kreve strategiske grep for ikke å slå negativt ut for hovedbildet av kommunens bærekraft knyttet til tjenesteproduksjon, forvaltning og samfunnsutvikling.</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Hvilke tiltak vil kommunen iverksette for å styrke kommunens økonomiske handlingsrom? 2. Aldersbæreevnen som viser forholdet mellom den yrkesaktive befolkningen og den eldre delen av befolkningen vil synke fremover. Selv om økt helse og mestring blant eldre skulle resultere i økt selvstendighet vil prognosen by på utfordringer for mange kommuner. 3. Dagens høye kostnadsnivå innen omsorgstjenestene gir behov for innovasjon og omstilling for å møte utviklingen i aldersbæreevnen. Hvordan jobber kommunen med dette? 4. Rindal i et regionalt perspektiv og i Trøndelag, hvilke erfaringer har kommunen knyttet til bytte av fylke? Er det noen områder som er utfordrende og hvor Fylkesmannen kan bidra? 	

Sikre innbyggere likeverdige tjenester

I kommunereformprosessen valgte Rindal å fortsatt bestå som egen kommune, og med det ivareta alle kommunens roller, både som tjenesteprodusent, myndighetsforvalter, samfunnsutvikler og som demokratisk arena. En stor del av kommunes oppgaver og tjenester i dag løses gjennom interkommunalt samarbeid – hele 40 samarbeidsrelasjoner

1. Hvilke muligheter og utfordringer ser kommunen med interkommunalt samarbeid i så mange tjenesteområder? Hva er status og videre strategi? Hvordan styres dette?
2. Hvordan vurderer kommunen sin egen sårbarhet knyttet til kapasitet, kompetanse og kvalitet, både knyttet til tjenesteproduksjon og styringsressurser?
3. Kommunen har utfordringer i nasjonale prøver, både for 5. og 8.trinn. Det er også lavere resultater i grunnskolepoeng. Hvordan jobber kommunen for å bedre dette?
4. Kommunen står ovenfor et utfordringsbilde når det gjelder fare for utenforskap, både hos barn og unge, men også unge voksne. Kommunen har også en høy andel unge ufør. Hvordan vil kommunen jobbe tverrfaglig og helhetlig innen disse områdene?
5. Kan dere si litt om status innen barnehageområdet? Hvordan organiserer kommunen eier- og myndighetsoppgavene? Vi ser at det er en stor endring i antall barn 0-1 år (økning på 11 fra 1.juli 2019 til 1.juli 2020) mens det er en nedgang i aldersgruppen 2-5 år (reduksjon på 13) Hva er årsaken til disse store endringene?
6. I januar 2019 ble kvalitetsreformen «Leve hele livet» rullet ut i landets kommuner. Målet er at alle eldre skal få bedre hjelp og støtte til å mestre livet. Hvilke satsningsområder er identifisert og hvilke løsninger har det blitt jobbet med i kommunen?

4 Fylkesmannens bilde av tjeneste- og forvaltningsområder

Denne delen gjengir Fylkesmannen i Trøndelag sitt inntrykk av kommunen som tjenesteyter eller forvalter på enkeltområder, herunder styrker og svakheter, utfordringsbilde og handlingsrom, sett opp mot statlige forventninger, politikk og Fylkesmannens kjennskap til kommunen.

4.1 Kommunal planlegging

Fokusområder			
<ul style="list-style-type: none"> • Oppfølging av nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging, vedtatt 14. mai 2019. • Avveininger ut fra hensyn til samordnet areal- og transportplanlegging, barn- og unge, produksjonsgrunnlaget for jord- og skogbruk, herunder beiteressursene, naturmangfold/naturverdier, landskap, friluftsliv og strandsoneforvaltning. • Statlige planretningslinjer for klima- og energiplanlegging og klimatilpasning. 			
Sentrale nøkkeltall	2018	2019	Landet 2019
Dispensasjoner fra plan (antall)	IT	7	IA
Reguleringsplaner vedtatt (antall)	IT	0	IA
Kommuneplanens arealdel sist vedtatt (årstall)	IA	2013	IA
Kommuneplanens samfunnsdel sist vedtatt (årstall)	IA	2018	IA
Fylkesmannens bilde av området			
	Lav aktivitet på plansiden, men noe flere dispensasjonssøknader i 2019 med vesentlig reduksjon i 2020 med kun 2 saker pr. oktober		
	Kommunen deltar i arbeidet med å fremskaffe felles kunnskapsgrunnlag for Trollheimen i forhold til reindrift, sammen med Orkland, Midtre Gauldal, Rennebu og Oppdal.		
	Lite fagmiljø som vurderes å være sårbart, samtidig er aktiviteten på plan svært liten.		
	For å være i forkant av utviklingen og sikre forutsigbarhet kan kommunen igangsette revisjon av overordna planverk (KPA) og derigjennom sikre at ambisjonene i kommuneplanens samfunnsdel konkretiseres gjennom tiltak i kommuneplanens handlingsdel og i økonomiplanen		
 Grønn	Alder på kommuneplanens arealdel tilsier at overordna planverktøy ikke nødvendigvis henger sammen, da samfunnsdelen er relativ ny. Manglende kobling mellom KPA og KPS kan bidra til at fremtidige utfordringer og strategier for Rindalssamfunnet ikke nødvendigvis henger sammen.		
Sentrale tema			
1. Er det forhold som kan tilsa at kommuneplanens arealdel burde rulleres selv om dette ikke er planlagt i henhold til kommunal planstrategi?			

4.2 Kommunal økonomi

Fokusområder			
<ul style="list-style-type: none"> Økonomisk handlingsrom og bærekraft. Økonomistyring. 			
Sentrale nøkkeltall	2018	2019	Landet 2019 ¹
Netto driftsresultat i pst. av brutto driftsinntekter	-0,5	-0,3	1,5
Arbeidskapital ² i pst. av brutto driftsinntekter	15,3	17,7	20,6
Netto renteesponering i pst. av brutto driftsinntekter	28,2	33,2	48,0
Fri egenkapital drift i pst. av brutto driftsinntekter	12,1	11,7	12,0
Skatt i pst. av landsgjennomsnittet	81,0	77,5	100
1) Landet uten Oslo 2) Ekskl. premieavvik			
Fylkesmannens bilde av området			
	I inntektssystemet for 2021 er kommunens utgiftsbehov beregnet til å være 15,8 % høyere enn gjennomsnittskommunen (16,6 % i 2020). Kommunen har innført eiendomsskatt i hele kommunen. Den generelle eiendomsskattesatsen er for 2020 satt til 7,0 promille (5,0 promille for bolig- og fritidseiendommer). Årsregnskapet for 2019 viste 147,6 mill. kr fordelt til drift og et mindreforbruk på 0,7 mill. kr. Kommunen har ikke vært registrert i ROBEK. Det er ingen forbehold eller merknader i konklusjon om hverken regnskapet eller budsjettet i revisors beretning til årsregnskapet for 2019.		
	Moderat og stabil grad av renteesponering siste 3 år		
	Svak økonomisk balanse med negativt netto driftsresultat i 2 av de 3 siste årene. God, men svekket andel fri egenkapital siste 3 år (økonomisk buffer) Noe svak og svekket likviditet (arbeidskapital) ved siste regnskapsavleggelse Forholdsvis liten økonomi som kan være sårbar for bl.a. endringer i tjenestebehov.		
	SSB sin befolkningsprognose viser at trenden med befolkningsnedgang gjennom flere år vil fortsette. I grunnlagsdata knyttet til forslag til statsbudsjett for 2021 kommer det fram en reduksjon i bhg barn og skolebarn på 31 personer. Fremover vil kommunen i årene som kommer oppleve en store endringer i demografien med en betydelig økning i andelen eldre. Dette vil i årene som kommer sette kommunens økonomiske handlingsrom og bærekraft under press. I den sammenheng er det også viktig å ta med seg at merskatteinntektene de siste årene har bidratt sterkt til en styrket bunnlinje i kommunesektoren.		
 Gul	Med bakgrunn i de mest sentrale nøkkeltallene for kommuneøkonomi, vurderes kommunens økonomiske stilling som middels. For å styrke nåværende handlingsrom og bærekraft, er det viktig at kommunen følger endringer i demografi og rammebetingelser nøye for å kunne gjøre nødvendige tiltak i tide.		
Sentrale tema			
<ol style="list-style-type: none"> Hvordan vil kommunen arbeide framover for å ha god økonomiske bærekraft? Hvilke tiltak vil kommunen iverksette for møte utfordringer knyttet til demografi? 			

4.3 Samfunnssikkerhet og beredskap

Fokusområder												
<ul style="list-style-type: none"> Kommunen skal ha mål og plan for arbeidet med samfunnssikkerhet og beredskap Helhetlig risiko- og sårbarhetsanalyse (ROS) skal være revidert i løpet av de siste 4 år Overordnet beredskapsplan skal være revidert i løpet av siste år Skal ha gjennomført eller deltatt på øvelse i løpet av siste 2 år Helhetsbilde basert på DSB kommuneundersøkelse 2020, samt vurdering etter tilsyn mv. 												
Sentrale nøkkeltall	2020	Landet 2020										
Helhetlig ROS-analyse sist revidert (årstall)	2017	IA										
Overordnet beredskapsplan sist revidert (årstall)	2020	IA										
Beredskapsøvelse sist gjennomført (årstall)	2019	IA										
Helhetsbilde basert på kommuneundersøkelsen (maks 37 poeng)	34	IA										
Fylkesmannens bilde av området												
i	<p>Fylkesmannen i Trøndelag har utviklet en beredskapstrapp basert på utvalgte spørsmål fra kommunens besvarelser på DSB's årlige kommuneundersøkelse, samt Fylkesmannens kjennskap til kommunens arbeid med samfunnssikkerhet og beredskap. Figuren viser Rindal kommune sin plassering.</p>	<table border="1"> <caption>Rindal kommune sin plassering i beredskapstrappa</caption> <thead> <tr> <th>År</th> <th>Score</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Rindal 2017</td> <td>~10</td> </tr> <tr> <td>Rindal 2018</td> <td>~18</td> </tr> <tr> <td>Rindal 2019</td> <td>~26</td> </tr> <tr> <td>Rindal 2020</td> <td>~34</td> </tr> </tbody> </table>	År	Score	Rindal 2017	~10	Rindal 2018	~18	Rindal 2019	~26	Rindal 2020	~34
År	Score											
Rindal 2017	~10											
Rindal 2018	~18											
Rindal 2019	~26											
Rindal 2020	~34											
+	<p>Rindal kommune har siden forrige tilsyn i 2015 jobbet godt med samfunnssikkerhet og beredskap. Kommune har gode og oppdaterte dokumenter innenfor området. Arbeidet med samfunnssikkerhet og beredskap synes helhetlig og systematisk. Kommunen har utarbeidet et godt styringsdokument som oppdateres årlig og bl.a. inneholder plan for opplæring, øvelser og evaluering, plan for revisjoner av planer, et godt årshjul og en oversikt over alle beredskapsdokumenter i kommunen.</p>											
!	<p>Rindal kommune har en helhetlig ROS-analyse fra 2017. Analysen innfrir i år kravene i §14 i Sivilbeskyttelsesloven. Denne bør imidlertid revideres i løpet av 2021, både med bakgrunn i at ROS-analyse skal revideres minimum hvert fjerde år, men også med bakgrunn i mangler som er påpekt fra Fylkesmannen tidligere, samt erfaringer fra den pågående koronahendelsen.</p>											
📈	<p>ROS-analyse bør revideres og forankres i kommunestyret. Andre offentlige og private aktører bør inviteres med i arbeidet. Analysen bør omfatte ROS utenfor kommunens geografiske område som kan ha betydning for kommunen, samt kommunens evne til å opprettholde sin virksomhet når det utsetter for en uønsket hendelse. Kommunens beredskapsplan må forankres i kommunestyret.</p>											
● Grønn	<p>Mye bra med kommunens arbeid med samfunnssikkerhet og beredskap. Fylkesmannen er spesielt fornøyd med kommunens styringsdokument som inneholder plan for opplæring, øvelser og evaluering, plan for revisjoner av planer, et godt årshjul og en god oversikt over alle beredskapsdokumenter.</p>											
Sentrale tema												
<ol style="list-style-type: none"> Håndtering og erfaringer etter Covid-19 Revisjon og oppdatering av Risiko- og sårbarhetsanalyse og beredskapsplan Politisk forankring av ROS-analyse og beredskapsplan 												

4.4 Folkehelse

Fokusområder			
<ul style="list-style-type: none"> Kommunens fokus på folkehelse skal gjenspeiles i all planlegging. Det skal jobbes aktivt med å redusere sosiale ulikheter i helse. Satse på forebyggende tilbud med fokus på deltakelse, aktivitet og mestring. Psykisk helse og forebyggende rusarbeid skal være inkludert som en likeverdig del i folkehelsearbeidet. 			
Sentrale nøkkeltall	2018	2019	Landet 2019
Mottakere av uføreytelser 18-44 år, gj.snitt siste 3 år, 2015-2017 (%)	3.7	4.0	2.9
Frafall videregående skole (%) Snitt 3 år 2016 - 2018	7	8	20
Luftkvalitet, finfraksjonen av svevestøv (PM 2,5), microgram/kubik luft	2.0	1.9	4.4
Kilde: FHI			
Fylkesmannens bilde av området			
	Kommunen er en del av «God helse partnerskapet». Det finnes et oversiktsdokument for helsetilstanden i befolkninga, behandlet i kommunestyret i 2018. Kommunen oppgir selv at det er en økende andel aleneboende eldre, og dermed en risiko for isolasjon og inaktivitet.		
	Det er lavt frafall i videregående skole for elever bosatt i kommunen. Gjennomsnittlig forventet levealder er over landsgjennomsnitt for både kvinner 85.0 år mot 83.5 år og menn med 81.4 år mot 79.4 år. Kommunen har godt sikret drikkevann og utmerket luftkvalitet. Oppdatering av oversiktsdokumentet for folkehelse i 2023, som grunnlag for ny planstrategi i 2024 skal prioriteres i denne perioden.		
	Høy andel unge uføre med 4.0% i 2019. Ungdommene opplever ifølge kommunen selv at det er for lite sosiale møteplasser og kulturelle arrangementer. Videre opplyser kommunen at det ikke er noen «nøytrale» møtesteder hvor innflyttere kan komme i kontakt med de lokale. Kommunen opplyser også at det ikke er et tilstrekkelig gang- og sykkelveinett langs barn og unges skolevei.		
	Kommunen må være oppmerksom på utvikling av utenforskap hos grupper i befolkningen, både unge og eldre.		
 Gul	Kommunen har en høy andel unge uføre.		
Sentrale tema			
<ol style="list-style-type: none"> Kommunenes arbeid med å forhindre utenforskap Hvordan koordineres folkehelsearbeidet Samhandling med NAV og andre aktører om utfordringen med unge uføre 			

4.5 Omsorgstjenestene

Fokusområder			
<ul style="list-style-type: none"> • Kommunen skal ha nødvendig kompetanse. • Kommunen tilpasser omsorgstjenestene til fremtidige behov. • Kommunen bruker planlegging som verktøy i sitt arbeid med omsorgstjenestene. 			
Sentrale nøkkeltall	2018	2019	Landet 2019
Andel brukerrettede årsverk i omsorgstjenesten m/helseutd. (%)	-	85.2	77.7
Utgifter kommunale helse- og omsorgstjenester per innbygger (kr)	-	43 134	28 772
Legetimer pr uke pr beboer i sykehjem (timer)	-	0.39	0.56
1) Landet uten Oslo			
Fylkesmannens bilde av området			
	Har utarbeidet plan for kompetanse – og personalutvikling. Jobber med helse – og omsorgsplan. Denne skal også omfatte bygningstiltak, demens, folkehelsearbeid, rehabilitering, psykisk helse og rusomsorg. Kommunen deltar i samarbeid med implementering av velferdsteknologi i regi av IKT Orkide.		
	Kommunen har en høy andel faglærte. Ifølge kommunen har bruk av velferdsteknologi i noen tilfeller utsatt behov for institusjonsplass.		
	Kostnadsnivået i helse- og omsorgstjenesten er høyt. Aldersbæreevnen forventes å bli 2.3 i 2030 og 1.8 i 2014. Kommunen opplyser at det er utfordrende å rekruttere personell med høyere utdanning.		
	Kommunen må fortsette tjenesteutvikling for å møte fremtidens omsorgsbehov.		
 Gul	Dagens høye kostnadsnivå gir behov for innovasjon og omstilling for å møte utviklingen i aldersbæreevne.		
Sentrale tema			
<ol style="list-style-type: none"> 1. Helhetlig plan for bærekraftig utvikling av omsorgstjenestene 2. Kommunens arbeid for innbyggere med behov for tverrfaglige, sammensatte og koordinerte tjenester 			

4.6 Kommunehelsetjenesten

Fokusområder			
<ul style="list-style-type: none"> • Kommunen skal ha tilstrekkelig legedekning. • Kommunen skal prioritere skolehelsetjeneste og helsestasjon. • Kommunene skal ha koordinerende enhet. • Kommunene skal gi helsetjenester til personer med rusavhengighet og psykiske utfordringer. 			
Sentrale nøkkeltall	2018	2019	Landet 2019
Avtalte årsverk i helsestasjons- og skolehelsetj. per 10 000 innb. 0-20 år	-	5.2	44.1
Årsverk med videreutd. i psykisk helse per 10 000 innb.	-	14.5	9.0
Antibiotika resepter per 1000 innb. 0-79 år per år (antall)	242	295	311
1) Landet uten Oslo 2) Kilde: FHI			
Fylkesmannens bilde av området			
	Rindal deltar i legevaktsamarbeid i Orkdalsregionen.		
	Omfanget av kompetanse i psykisk helsearbeid er over landsgjennomsnittet.		
	Fastlegelisten viser at det ikke er ledige fastlegeplasser i Rindal, men kommunen har tre leger ansatt. Kommunen har ikke plan for sitt arbeid med habilitering – og rehabilitering.		
	Økende krav til spesialisering i tjenestene gir større behov for fagpersonell med spesialisert kompetanse.		
 Gul	Det er ikke valgmulighet ved ønske om bytte av fastlege. Manglende forankring i plan for arbeidet med habilitering – og rehabilitering.		
Sentrale tema			
<ol style="list-style-type: none"> 1. Helsestasjon og skolehelsetjeneste 2. Tverrfaglig arbeid med habilitering- og rehabilitering 3. Tilgjengelighet til fastlege og legevakt 			

4.7 Sosialtjenesten

Fokusområder			
<ul style="list-style-type: none"> • At de sosiale tjenestene er forsvarlige og tilgjengelige for innbyggerne i kommunen • At det arbeides forebyggende med barn og ungdom 			
Sentrale nøkkeltall	2018	2019	Landet 2019
Andelen sosialhjelpsmottakere i alderen 20-66 år (antall i parentes), av innbyggerne 20-66 år (%)	1,4 (15)	1,9 (21)	3,9 (109 845)
Andelen barn i familier som mottok sosialhjelp (antall i parentes), av barn totalt (%)	0,81 (8)	1,67 (16)	5,2 (58 735)
Andelen sosialhjelpsmottakere 18-24 år (antall i parentes), av sosialhjelpsmottakere totalt (%)	0 (0)	38,1 (8)	20,7 (24 130)
1) Landet uten Oslo			
Fylkesmannens bilde av området			
	NAV Rindal er en del av NAV-kontoret i Orkland, der Orkland kommune fra 01.01.20 ble vertskommune for de kommunale tjenestene. Det er uklart om NAV har åpnet, jf. ulik informasjon på kommunens og NAV.no sine sider. Fylkesmannen har ikke hatt tilsyn eller klagesaker fra Rindal.		
	NAV Rindal ble en del av et større fagmiljø som følge av vertskommunesamarbeidet. Kommunen har lavere andel mottagere av økonomisk stønad og lavere andel barn som lever i familier som mottar økonomisk stønad sammenlignet med landet.		
	Kommunen har økning i antall sosialhjelpsmottakere fra 2018 til 2019, og antall barn i familier som mottok sosialhjelp doblet seg samme periode. Det er en sterk økning av unge 18-24 som mottar sosialhjelp. Kommunen bør være særlig oppmerksom på økningen i antall unge sosialhjelpsmottakere, og barn i familier som mottar sosialhjelp, og vurdere om det er nødvendig å sette inn forebyggende tiltak. Rindal har ikke hatt deltagere i kvalifiseringsprogram de siste 5 årene, og kommunen bør være nysgjerrig på årsaken til det. Ifølge KOSTRA (13006) mottok kun fire sosialhjelpsmottakere økonomisk råd og veiledning i 2019, og samme år er det ikke registrert tilfeller der økonomisk råd og veiledning er gitt til andre brukere (KOSTRA 12221).		
	Kommunen bør satse på å hjelpe unge sosialhjelpsmottakere over i utdanning, arbeid eller avklare dem mot andre ytelser. For å forebygge utenforskap og livsmestringsutfordringer, bør kommunen arbeide forebyggende med familier med lav inntekt. Opplysning, råd og veiledning og kvalifiseringsprogram kan være sentralt i dette arbeidet.		
 Gul	Kommunen står ovenfor et utfordringsbilde når det gjelder fare for utenforskap, både hos barn og unge, men også unge voksne.		
Sentrale tema			
<ol style="list-style-type: none"> 1. Tilgjengeligheten til de kommunale tjenestene i NAV-kontoret. 2. Forebygging av sosiale problemer for ungdom og lavinntektsfamilier. 			

4.8 Bosetting, kvalifisering og integrering

Fokusområder		
<ul style="list-style-type: none"> • Godt tilpassede tilbud innenfor norskopplæringen for barn, unge og voksne • Arbeids- og utdanningsrettet kvalifisering av innvandrere • Gode arenaer for hverdagsintegrering 		
Sentrale nøkkeltall	2018	Landet 2018
Andel innvandrere med innvandrerbakgrunn som har grunnskoleopplæring som høyeste utdanning (%)	36,4	26,2
Andel personer med innvandrerbakgrunn som er sysselsatt (%. 2019)	41,2	63,1
Personer i husholdninger med vedvarende lavinntekt (%-andel blant alle med innvandrerbakgrunn)	58,3	27,5
<i>Kilde: IMDi.no. Personer med innvandrerbakgrunn omfatter både arbeidsinnvandrere, familieinnvandrede og flyktninger. For prosentvis fordeling mellom disse gruppene</i>		
Fylkesmannens bilde av området		
	Andelen personer med innvandrerbakgrunn i Rindal kommune utgjør om lag 3 prosent (fylkessnittet 13,7 %). Kommune bosatte to flyktninger i 2020 og har fire personer i introduksjonsprogrammet i dag.	
	(Vi mangler data innenfor flere indikatorer, bl.a. barnehagedeltakelse for barn med innvandrerbakgrunn og resultater etter gjennomført grunnskole (grunnskolepoeng) for barn med innvandrerbakgrunn.)	
	Andelen personer med innvandrerbakgrunn som bor i husholdninger med lavinntekt er betydelig høyere enn for gjennomsnittet i landet. Andelen sysselsatte personer med innvandrerbakgrunn ligger under snittet for landet.	
	Grunnleggende kvalifisering av personer med innvandrerbakgrunn er viktig for å forbygge utenforskap og avhengighet av offentlige ytelser på sikt. Norskopplæring og grunnskoleopplæring er viktig tiltak her. For noen kan kvalifiseringsprogrammet (KVP) være et tiltak som gir grunnlag for overgang til arbeid.	
 Gul	Statistikken viser verdier over gjennomsnitt på flere indikatorer som beskriver tilknytning til arbeidslivet. Indikatorene viser verdier under gjennomsnitt for grunnleggende kvalifisering hos personer med innvandrerbakgrunn.	
Sentrale tema		
<ol style="list-style-type: none"> 1. Kvalifiserende tilbud for personer innvandrerbakgrunn som mangler videregående opplæring og/eller tilknytning til arbeidslivet. 2. Tilbud om grunnleggende kvalifisering for personer med innvandrerbakgrunn som er i lavinntektsgruppen. 		

4.9 Barnehage

Fokusområder			
<ul style="list-style-type: none"> • Barnehager med høy kvalitet som ivaretar barnas behov for omsorg og lek, og fremmer læring og danning • Et tilgjengelig barnehage tilbud for alle barn 			
Sentrale nøkkeltall	2018	2019	Landet 2019
Barnehagedekning: Andel barn 1-5 år i barnehage, i forhold til innbyggere 1-5 år		94-97	92
Pedagognorm: Andel barnehager som oppfyller pedagognormen uten dispensasjon (%)	100	100	64
Bemanningsnorm: Andel barnehager som oppfyller bemanningsnormen	-	100	94
Antall dispensasjon fra utdanningskravet (styrer og pedagogisk leder)	0	0	1 685
<i>Kilde: UDir, BASIL, Kommunestatistikken (FMTL), Barnehagefakta.no</i>			
Fylkesmannens bilde av området			
	Det er 3 kommunale barnehager i Rindal med til sammen 98 barn, av dem 36 småbarn (1-2 år). Barnehagene i kommunen oppfyller både pedagog- og bemanningsnormen. 7 % av barna er minoritetsspråklige.		
	Nesten 60 % av de ansatte er barnehagelærere, landsgjennomsnittet er 41 %. Andelen barne- og ungdomsarbeidere ligger også godt over landsgjennomsnitt (28 % mot 21 %). All spesialpedagogisk hjelp utføres av pedagoger.		
	Det er ingen mannlige ansatte i <u>grunnbemanninga</u> i barnehagene. Det er ikke gjennomført tilsyn i barnehagene på flere år.		
	Vi ønsker å bli bedre kjent med kommunen – organisering av eier- og myndighetsoppgaver, REKOM samarbeidet, hva erfarer kommunen de lykkes med og hva er utfordringsbildet. Hvilke forventninger har kommunen til fylkesmannen?		
 IK	Vi har ikke tilstrekkelig kunnskap til å kunne gi en kvalifisert vurdering av kommunen på dette området.		
Sentrale tema			
<ol style="list-style-type: none"> 1. Hvordan organiserer kommunen eier- og myndighetsoppgaver? 2. Hvilke tiltak gjennomfører barnehagemyndigheten for å påse at barnehageeier etterlever barnehageloven med forskrifter? 3. Hvordan nyttiggjør kommunen seg av, og deltar i, samarbeidet i regional kompetanseutvikling for barnehager? 			

4.10 Grunnskole

Fokusområder			
<ul style="list-style-type: none"> • Elever skal mestre grunnleggende ferdigheter og ha god faglig kompetanse. • Alle elever skal ha et godt og inkluderende læringsmiljø. • Flere elever og læringer skal gjennomføre videregående opplæring. 			
Sentrale nøkkeltall	2018	2019	Landet 2019
Nasjonale prøver 5. trinn, mestringsnivå 1, regning	12,5	56,3	23,5
Nasjonale prøver 8. trinn, mestringsnivå 1, lesing	14,8	22,2	9,8
Grunnskolepoeng	38,5	39,5	41,9
Støtte fra lærerne, 7.trinn	4,7	4,9	4,4
Vurdering for læring	3,7	3,8	3,3
Andel lærere som oppfyller kompetansekravet i norsk på ungdomstrinnet. ²	33	33	73
1) Kilde: www.skoleporten.udir.no 2) Kilde: GSI *) Tall er unntatt offentlighet			
Fylkesmannens bilde av området			
	Rindal kommune har en skole med 211 elever. Antall elever har holdt seg stabilt i de siste fem årene.		
	Gode resultater i elevundersøkelsen for 7. og 10. trinn. Støtte fra lærerne og støtte hjemmefra er to indikatorer som utmerker seg positivt for 7. trinn. Gode læringsmiljø resultater på 10. trinn.		
	Høy andel elever på mestrings nivå 1 i regning på 5.trinn. Høy andel elever på mestrings nivå 1 i lesing og engelsk på 8.trinn. Kommunen har lavere grunnskolepoeng enn landsgjennomsnittet. Andel lærere som oppfyller kompetansekrav i norsk på ungdomstrinnet er veldig lavt.		
	Vi ser at Rindal kommune har positiv utvikling i de indikatorene som ligger i Elevundersøkelsen. Kommunen har lave mobbetall. Fylkesmannen har ikke mottatt melding om skolemiljøsaker fra Rindal kommune. Utvikling i grunnskolepoeng har vært varierende. For de siste fem årene ser vi at de ligger under nasjonalnivå i fire år. Rindal kommune har større avvik mellom resultatene for jenter og gutter enn på nasjonalt- og fylkesnivå.		
 Gul	Rindal kommune har gode resultater i Elevundersøkelsen over tid. Kommunen har utfordringer i nasjonale prøver både for 5.og 8. trinn. Lave resultater i grunnskolepoeng.		
Sentrale tema			
<ol style="list-style-type: none"> 1. Kommunen har lave resultater i nasjonale prøver. 2. Kommunen har utfordringer med kompetansekravene til lærerne som underviser i norsk på ungdomstrinnet. 3. Kommunens arbeid med elevenes medvirkning og at elevstemmen høres i skolens arbeid 			

4.11 Barnevern

Fylkesmannens bilde av området

Rindal inngår i interkommunal barneverntjeneste med Surnadal, Sunndal og Tingvoll i Indre Nordmøre barneverntjeneste. Da det er Surnadal som er vertskommune, er det Fylkesmannen i Møre og Romsdal som har tilsynsansvar overfor Indre Nordmøre barneverntjeneste. Området er derfor ikke vurdert.

4.12 Klima og miljø

Fokusområder			
<ul style="list-style-type: none"> • Kommunene er gitt oppgaver og myndighet på hele klima- og miljøområdet, og kommunens oppfølging er avgjørende for å oppnå nasjonale miljømål. • Forvaltning av verneområder og utmarksområder i kommunen. • Klimatilpasning og utslippskutt. • Behov for vannovervåking i kommunen (kunnskapsgrunnlag) • Kartlegging av naturmangfold i forb. med arealplanlegging i kommunen. • Avfallshåndtering, avløp og forurenset grunn. 			
Sentrale nøkkeltall	2018	2019	Landet 2018
Andel innbyggere tilknyttet anlegg der rensekrav er oppfylt	-	-	41,1
Andel husholdningsavfall levert til materialgjenvinning, inkl. biologisk behandling	-	29,5	40,8
1) Landet uten Oslo			
Fylkesmannens bilde av området			
	Rindal kommune har nylig skiftet fylke til Trøndelag.		
	Kommunen deltar i klimanettverk (både lavutslippsnettverk og klimatilpasningsnettverk), og har søkt klimasatsmidler.		
	Kommunen har lokal forvaltning av mindre verneområder. Det er manglende oppdatering av databasen Grunnforurensning selv om kommunen har registret en bruker i databasen.		
	Befolkningsnedgang gir utfordringer mht. tilgjengelige personellressurser på miljøområdet.		
 Gul	Kommunen vurderes til middels risiko, noe som skyldes bla. plan- og arealforvaltning, mangler mht. overvåking av vannforekomster, samt lav andel materialgjenvinning av avfall. Kommunen har ikke utsortering av matavfall (men er under innføring).		
Sentrale tema			
<ol style="list-style-type: none"> 1. Kartlegging av naturverdier i forb. med arealsaker. 2. Overvåking av vannforekomster i kommunen. 			

4.13 Landbruk

Fokusområder			
<ul style="list-style-type: none"> Landbruk over hele landet. Økt verdiskaping. Bærekraftig landbruk med lavere utslipp av klimagasser. Aktiv bruk av skog i klimasammenheng. 			
Sentrale nøkkeltall	2018	2019	Landet 2019
Foretak med melkekvote ¹		47	7 831
Planteindeks	1,4	2,4	5,3 ²
1) Kilde: Landbruksdirektoratet 2) Gjennomsnitt Trøndelag 2019			
Fylkesmannens bilde av området			
	<p>Rindal er en mellomstor jordbrukskommune i trøndersk sammenheng, og en forholdsvis liten skogkommune (28. største) målt i produktivt skogareal. Jordbruk er den femte viktigste enkeltneringen i kommunen med 7% av sysselsettingen. Melkeproduksjonen er størst, ingen andre kommuner i Trøndelag har så stor andel av den samla jordbruksproduksjonen innretta mot en enkelt produksjon. Leiejordsandelen var i 2016 på 39 prosent, noen som var klart under landsgjennomsnittet.</p>		
	<p>Det er forholdsvis få plansaker fra Rindal. Kommunen har god planfaglig kompetanse i administrasjonen. Høy avvirkning i 2017 og 2018 nødvendiggjør fokus på foryngelse. Oppfølgingen etter forvaltningskontrollen i 2019 har vært god.</p>		
	<p>Kommunen har lav planteindeks. Kommunen bør derfor sette mer fokus på å kontrollere foryngelsesplikten blant annet gjennom økt antall objekter i foryngelseskontrollen. Kommunen er i en skogbruksplanprosess som er krevende. Rindal er også en viktig hyttekommune, noe som kan skape arealkonflikter mellom forskjellige interesser. Det er i denne sammenheng viktig å ha gode og oppdaterte overordna planer for arealbruken slik at man sikrer landbrukets ressursgrunnlag og legger føringer for en positiv utvikling for landbruket og kulturlandskapet.</p>		
	<p>Kommunen er i prosjekt med skogbruksplan. Høy bestillingsandel og oppfølging i etterkant sikrer fortsatt høy aktivitet. Kommunen har mindre nedgang i antall melkeprodusenter enn i mange andre kommuner, og den samla produksjonen har økt. Det er også foretatt endel nyinvesteringer i det siste. Det ligger til rette for at melkeproduksjonen vil være en viktig del av jordbruket i kommunen også i årene som kommer.</p>		
 Gul	<p>Kommunen har god oversikt og god lokalkunnskap om landbruket i kommunen. Det er viktig at denne kunnskapen også blir skriftliggjort. Kommunen må fortsette med å jobbe både med sin internkontroll og sin forvaltningspraksis.</p>		
Sentrale tema			
<ol style="list-style-type: none"> Hvordan vil kommunen arbeide med å sikre tilfredsstillende foryngelse etter hogst? Hvordan vil kommunen følge opp skogbruksplanene når disse leveres? Hvordan vil kommunen gjennom sitt planverk sikre landbrukets ressursgrunnlag og legge føringer for en positiv utvikling for landbruket og kulturlandskapet? Hvordan har kommunen tatt tak i arbeidet med internkontroll? 			

4.14 Reindrift

Fokusområder					
<ul style="list-style-type: none"> • Offentlige myndigheters ansvar når det gjelder Grunnloven § 108 og folkerettens regler om urfolk. • Reindriftens arealbehov skal ivaretas i alle planprosesser og reindriften skal sikres medvirkning. • Samordning av planlegging på tvers av kommune- og fylkesgrenser for å sikre reindriften sammenhengende bruksarealer. 					
Sentrale nøkkeltall	RBD¹ 2017²	RBD¹ 2018²	RBD¹ 2019²	Kommune 2019²	RBO³ 2019²
Antall siidaandeler	5	5	5	IA	30
Reintall, sluttstatus pr 31.03 (antall)	1595	1599	1599	IA	13760
Slakteuttak (kg)	19730	20820	25729	IA	211842
Reinbeiteareal totalt (km ²)	IA	IA	2235	358(57 ⁴)	IA
Særverdiområder for reindriften (km ²)	IA	IA	IA	261 (41 ⁴)	IA
Minimumsbeiter – seine vinterbeiter (km ²)	IA	IA	IA	0(0 ⁴)	IA
1) RBD – Trollheimen sijte/Trollheimen 2) Driftsårene 2016/17, 2017/18, 2018/19 3) RBO – Sør-Trøndelag/Hedmark reinbeiteområde 4) pst. av kommunens areal					
Fylkesmannens bilde av området					
	Det er Trollheimen siste som driver reindrift i kommunen. Sijten driver reindrift iht Trollheimenloven. Fylkesmannen er ikke kjent med at det er store utfordringer med leieavtalene i kommunen. En stor andel av reinbeitearealene i kommunen er særverdiområder, i hovedsak kalvingsland. Rovdyr er en utfordring for reindriften i området.				
	Det er i dag få konflikter mellom utbyggingsformål og bruk av utmark til fritidsformål og reindriften arealbruk. Det gis få dispensasjoner til tiltak i utmark. Kommunen deltar i et interkommunalt prosjekt med «Felles kunnskapsgrunnlag for beitebruken i Trollheimen».				
	Kommunen har et lite og sårbart planapparat og en gammel arealdel (2013). Dette gir sammen med at reindriften utøves ut fra kortvarige leieavtaler lav forutsigbarhet for Trollheimen sijte.				
	Kommunalt planarbeid er kommunens hovedverktøy når det gjelder å ivareta reindriften arealbehov. Det er viktig at planarbeidet i kommunen styrkes og at samarbeidet med nabokommuner om reindriften i Trollheimen tas videre.				
 Grønn	Grunnlaget for grønn farge er at på tross av utfordringer knyttet til planarbeidet i kommunen, er det få konflikter knyttet til arealbruken i områdene som brukes til reindrift.				
Sentrale tema					
1. Interkommunalt samarbeid om «Felles kunnskapsgrunnlag for beitebruken i Trollheimen».					

FYLKESMANNEN I TRØNDELAG

Statens hus, Strandveien 38, Pb 2600, 7734 Steinkjer | fmtlpost@fylkesmannen.no | www.fylkesmannen.no/trondelag